

Frank Roels

Boeiende Stiglitz in Brussel; e.a. economische berichten

vrijdag 10 juni 2016

Deze blog werd geschreven door een van onze lezers. Wil je zelf ook beginnen bloggen in onze community, ga dan meteen [aan de slag](#).

Joseph Stiglitz, Nobelprijs economie, gaf op 14 april een lezing in Brussel, getiteld 'Europe can do better'. Stiglitz was uitgenodigd door de Duitse Hans Böckler-Stichting en het Europese Trade Union Institute (studiedienst van de vakbonden). Men kan de lezing in haar geheel beluisteren, inbegrepen de vragen uit de zaal, en Stiglitz's antwoorden.

De laatste vraag, **op 1u48min30sec**, komt van mij. Beluister zijn lange antwoord: <https://www.socialeurope.eu/2016/04/europe-can-better-good-jobs-worker-participation-investment/>

(mijn voorstel besprak ik meer uitgebreid hier: <http://www.progressiveeconomy.eu/content/investing-times-austerity-0> en hier: <http://www.apache.be/gastbijdragen/2014/12/18/investeren-in-tijden-van-besparingen/>

Alles voor de aandeelhouders

In 2014 werd in België 12,6 miljard netto dividenden en intresten uitgekeerd aan beleggers; ze betaalden ook belastingen (roerende voorheffing): 25% of 4,3 miljard (cijfer van de Nationale Bank, netto berekening van mij).

De 500 Amerikaanse bedrijven in de S&P categorie hebben in 2015 méér geld uitgekeerd aan aandeelhouders (onder de vorm van dividenden en terugkoop van aandelen) dan ze winst maakten (Martin Sorrell, in DeTijd 4/6). Hoe kan dat? Vaak door geld te lenen. In de VS verdubbelde op 8 jaar tijd de schuldenlast van de bedrijven (zonder de financiële sector) tot 6600 miljard dollar, in 2015 (Budgetweek). In ons land heeft Telenet bijna 5 miljard euro schulden, waarvan de intresten de nettowinst bijna uitvaart. Vreemd dat niemand hiertegen protesteert; terwijl de overheden in de eurozone niet mogen lenen om broodnodige investeringen te financieren (vastgelegd in Europese verdragen).

Vaak met geleend geld "investeren" bedrijven ook miljarden in overnames en fusies. Zo loopt vandaag het aanbod van het Duitse Bayer (de aspirinemaker!) om het Amerikaanse Monsanto (Roundup en ggo's!) op te kopen, tegen *62 miljard dollar*. Banken staan in de rij om Bayer te helpen: Goldman-Sachs, JP Morgan en HSBC. Blijkbaar rekenen de banken erop dat deze overname nog méér winst zal genereren.

Mark Eyskens wil meer winst

Mark Eyskens, professor economie en Minister van Staat, stelt voor de aftrek voor loonkosten te verhogen tot 125 procent. "*Daardoor zou de belastbare winst in veel bedrijven meteen sterk worden verminderd*" (De Tijd 11/6). **Dat begrijpen we meteen; u ook?**

Eyskens schrijft ook: "Bovendien zouden deze notionele (fictieve – FR) loonkosten de tewerkstelling bevorderen". Ha, hier klinkt opnieuw de geliefkoosde voorspelling van veel economen die het bedrijfsleven verdedigen. Maar hebben ze dat gevraagd aan de werkgevers: *hoeveel extra jobs gaat u vacant verklaren?* Neen, het is een theoretisch model dat – zoals Eyskens zelf aangeeft – de nettowinsten verhoogt. De werkgevers zelf zeggen: wij geven geen garantie op meer jobs:

http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20160419_02245326

<https://biblio.ugent.be/publication/5895945>

Is er geen geld?

De nettowinsten van de Belgische bedrijven op de Brusselse beurs bedroegen samen 17,66 miljard in 2015; dat is 33% méér dan in 2014 (netto : dit is na aftrek van alle kosten, investeringen en vennootschapsbelasting). http://www.tijd.be/markten_live/nieuws_aandelen/Rugwind_levert_de_nv_Belgie_topjaar_op.9750565-3453.art?highlight=rugwind%20belgie

In 2013 realiseerden de 1.000 meest winstgevende bedrijven van ons land samen een totale winst van 48 miljard euro en betaalden daarop 3,2 miljard euro belastingen. Dat komt neer op een aanslagvoet van amper 6,7 procent, terwijl de officiële aanslagvoet voor vennootschappen 33,99 procent bedraagt. En dat terwijl kleine bedrijven 33,9 procent vennootschapsbelasting betalen en loontrekkenden nog een pak meer moeten ophoesten (berekeningen door Marco Van Hees, PvdA, http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20141015_01323975

Op nummer 1 in de top vijftig staat Telenet dat op een winst van 4,3 miljard euro slechts 18,3 miljoen euro belastingen betaalde. Op twee staat AB Inbev dat op een winst van 1,7 miljard euro niets van belastingen betaalde. De derde plaats tenslotte is voor de Groep Brussel Lambert, de belangrijkste holding uit het Frère-imperium: GBL betaalde 0 euro belasting op een winst van 845 miljoen euro. http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20141016_01324572

Wat **De Correspondent** recent publiceerde over belastingontwijking (Panama enz), en de opzettelijke wetgeving die het mogelijk maakt: <https://decorrespondent.nl/4706/Podcast-Een-goed-gesprek-over-belastingontwijking-en-ontduiking/358418880248-45d1c0d8>

FaceBook betaalde mondiaal 3,6 % vennootschapsbelasting op zijn nettowinst van 2,94 miljard dollar in 2014 (Fortune, zie DeMorgen 21/5). Zijn winstmarge is 1/3 van de inkomsten. In Engeland betaalde het 5.534 euro vennootschapsbelasting. De nettowinst over 2015 was 3,69 miljard dollar. fB bezit ongeveer 18 miljard reserves onder de vorm van cash en beurseffecten. fB heeft wereldwijd meertalige teams die wekelijks meer dan een miljoen berichten beoordelen na een klacht. Werden o.m. verwijderd: beelden van De Kleine Zeemeermin in Kopenhagen, en van L'Origine du monde, van Gustave Courbet. Zoals iedereen ook zou moeten weten, bewaart fB de persoonlijke gegevens van gebruikers voor onbepaalde tijd, en geeft die door aan derden. Zie een Noorse beoordeling van een aantal internetbedrijven en apps: <http://fbrno.climg.no/wp-content/uploads/2016/03/Appfail-Report-2016.pdf>

McDonalds ontweek op 4 jaar voor 1 miljard belastingen; lees hun trukkendoos: <http://kathleenvanbrempt.be/europees/economie/mcdonalds-ontwijkt-belastingen-op-grote-schaal/>

De bedragen die bedrijven spenderen aan **overnames** zijn duizelingwekkend. Meestal krimpt vervolgens de werkgelegenheid door zgn. "congruenties" of "synergieën". We vermeldden al Bayer en Monsanto. Het Chinese Midea tracht het Duitse Kuka in handen te krijgen, voor 4,5 miljard euro. Kuka is de specialist in industriële robots, die ook op afstand bestuurd kunnen worden. Daar zijn de Duitsers erg van geschrokken, en ze trachten de overname te verhinderen. Dat laatste is wel in strijd met de principes van de Vrije Markt en de vrije circulatie van kapitaal...

Microsoft neemt zojuist LinkedIn over, voor 26,2 miljard dollar; Microsoft heeft een reserve cash van 93 miljard euro (DM 14/6). Apple heeft 56 miljard dollar cash; Google 73 miljard dollar; fB 21 miljard; Amazon 16 miljard. Een ouder lijstje miljardenovernames staat hier: <https://www.socialeurope.eu/2014/03/unemployed/>.

Alles dankzij de overheid:

Ondernemingen in ons land ontvingen in 2015 voor 13,7 miljard euro **overheidssubsidies** allerhande. De belasting op ondernemingswinsten leverde dat jaar 13,5 miljard euro op. De belasting die de overheid heft op de bedrijven, geeft ze in de vorm van subsidies terug. Dit schrijft het financiële blad De Tijd, 14/5/16.

15,7 miljard zal de overheid finaal bijdragen aan de zes windmolenparken van Rentel en Norther in de Noordzee. Dit is na de vermindering met 1,1 miljard bedongen tijdens de onderhandelingen door ministers Marghem en De Backer met de twee consortia. De private sector mag de centrales bouwen en uitbaten. Nog een voorbeeld dat overheidsfinanciering onmisbaar is voor de ondernemerswinsten, èn voor de klimaatdoelstellingen. Toch zal vervolgens geklaagd worden over de verspilzucht van de overheid. Toen Minister Marghem sprak over vermindering van de subsidies, lieten de ondernemers eerst weten: dan doen we niet meer mee. Nadien keurden ze de nieuwe formule goed.

http://www.tijd.be/nieuws/archief/Subsidies_voor_windmolens_op_zee_met_1_1_miljard_euro_verlaagd.9776202-1615.art?highlight=norther

De onmisbare rol van de overheid besprak prof. Mariana Mazzucato, onder de titel "*The entrepreneurial state: socializing risks and rewards*" (31 mei). Beluister haar lezing, op <http://www.progressiveconomy.eu/content/annual-forum-2016-investment-and-innovation-heart> , aanvang op 2u 8 min.

"Productiviteitswinsten"

Voorspeld wordt dat de verdere uitrol van digitale revoluties gigantische productiviteitswinsten zal opleveren: 14.000 tot 33.000 miljard dollar over de periode van 10 jaar (volgens Bank of America Merrill Lynch). Men schat 8000-9000 miljard in industrie en gezondheidszorg; 9000 miljard in de kenniswerksector dankzij artificiële intelligentie; 1.900 dankzij autonome wagens en drones. "*Een investering in het juiste bedrijf belooft gouden bergen met dergelijke productiviteitswinsten*" (Koen De Leus, economist van KBC). Hij zegt ook: deze winsten zijn verminderde *arbeidskosten*, ofte lonen. Zoveel miljarden minder inkomen voor de gezinnen – zonder schaamte bereiden opiniemakers ons voor op deze massale verarming. Terwijl het anders zou kunnen: door reductie van de arbeidsduur, en door fatsoenlijke belastingen te betalen waarmee de overheden de nu falende dienstverlening zouden kunnen financieren (sociale woningen, onderwijs, gevangenis, justitie, mobiliteit, groene energie...).